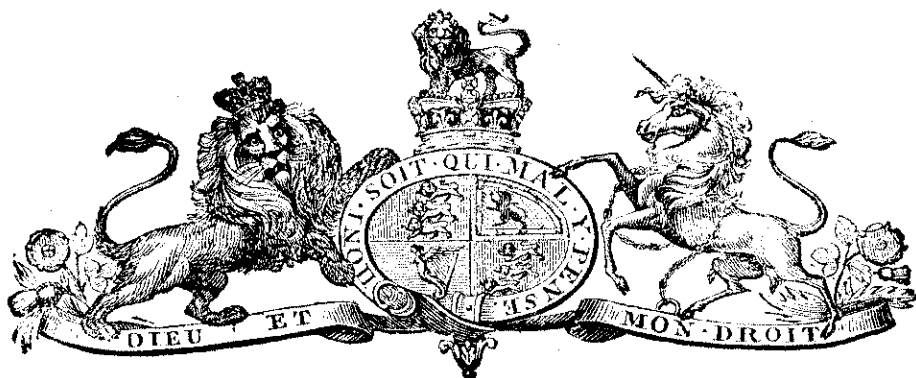

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, NOWEMA 23, 1905.

Panui i raro i nga tikanga o "Te Ture Kararehe, 1893."—Nama 582.

KUPU WHAKAATU KI NGANGA TANGATA WHAI-POAKA.

Te Tari Whakahaere i te Mahi Ahu Whenua, Poneke, Hanuere 17, 1900.

I TE MEA kua kitea kua pa te mate piwa poaka ki nga poaka o etahi wahi e tatahi ana te takoto i roto i nga motu nei, he tono tenei ki nga tangata whai poaka kia tere tonu te tuku i te kupu ki te Kai-tirotiro Kararehe o te takiwa, hei whakaatu kua pangia kua matemate rawa atu ranei etahi o nga poaka e haere ana i roto i a ratou kahui poaka. Ki te pangia he poaka e te mate ahakoa iti noa iho nei, ki te uru ranei nga poaka ki etahi atu kua pangia e te mate, kua aua poaka e kawea ketia kia tirotirohia ra ano tana mea e te Kai-tirotiro Kararehe.

E tino tika ana kia tino patua rawatia tenei mate, he mate tino kino, tino kaha hoki te toro haere, tatemea hoki ma te mau tonu o te tupu haere o te mahi hanga pekana e mau tonu ai hoki te tupu haere o te mahi whakatete kau.

Na reira, he tono atu tenei kia tino tautokona e nga tangata whai poaka nga tikanga e panuitia nei.

Na JOHN D. RITCHIE, Tino Kai-tirotiro Kararehe.

NGA TEKIONA 25 ME 27 O "TE TURE KARAREHE, 1893."

25. ME tuku whakaatu ia tangata whai kararehe kua pangia e te mate, kararehe ranei e whakaa-rohia ana kua pangia e te mate, ki te Kai-tirotiro Kararehe o te wawahanga takiwa e haere ai nga kararehe pera i roto, i nga haora e rua-tekau-ma-wha i muri tonu i te wa i kitea ai i maharatia ai ranei i pa he mate pera ki aua kararehe, a me tiaki aua kararehe pera kia kua e uru atu ki etahi atu kararehe. Ka taea ia tangata ia tangata, e takahi ana i nga tikanga o tenei tekiona, ina ka whakataua te he ki runga ki a ia, te whiu kia utu i te whaine kia kua e iti iho i te £5 kia kua e hipa ake i te £50 mo ia ra mo ia ra i tureiti ai ia ki te whakarite i te tikanga i kiia nei kia mahia e ia.

27. Ko ia tangata nana nei i whiu, i tuku ranei i tana kai-whakahaere, i tana kai-mahi ranei kia whiu, i te mea kaore i whakaaetia e te Kai-tirotiro Hipi, i etahi kararehe kua pangia e te mate, ka tuku ranei kia marara haere nga kararehe mate i runga i tetahi whenua, ka whiu ranei, ka tuku kia haere noa te kararehe kua pangia e te mate i runga i tetahi huanui, ka taea kia whiua ia ki: utu ia mo ia ra mo ia ra i whiua i tukua kia haere, i tukua kia marara haere nga kararehe pera, i te whaine kia kaua e hipa ake i te £50 kia kaua e iti iho i te £2.

PANUITANGA.

TE MATE TAewa.

Nga Purapura Taewa.—Mehemea ka taea me tuku nga purapura ki te rongoa e kiia nei he *Bordeaux mixture*, i mua mai i te whakatokanga (mehemea ra kaore i peratia i te hauhakenga) he mea penei me tenei e whai ake nei te mahi, ara:

Kia 4 nga pauna purutone (*bluestone*).

Kia 4 nga pauna raima tahu hou (*quicklime*).

Kia 40 nga karani wai.

Me penei ranei:—

Kia 4 nga pauna purutone (*bluestone*).

Kia 5 nga pauna hora horoi (*washing-soda*).

Kia 40 nga karani wai.

He kaaho te mea pai hai whakaranunga mo te rongoa nei, me kahi nga purapura ki roto ki tetahi kete, he mea hanga ki te waea, mea pera ranei, ka tuku ai ki roto ki te rongoa i te kaaho, kia kaua e roa atu i e rima mineti e ngaro ana i te wai, ka tango ake ka hora ai kia maroke. Otia, he rite tonu te hanga i te rongoa nei me te hanganga o te rongoa mo te mahi mapu.

Te Mahi Mapu ina ka Tupu te Taewa. He nui te mate i pa ki nga taewa i Niu Tirenī nei, a koi nei te rongoa e kiia nei he *Bordeaux mixture* hei patu i taua mate, ara:—

Kia 6 nga pauna purutone (*bluestone*).

Kia 4 nga pauna raima tahu hou (*quicklime*).

Kia 40 nga karani wai.

Me penei ranei:—

Kia 6 nga pauna purutone (*bluestone*).

Kia 5 nga pauna hora horoi (*washing-soda*).

Kia 40 nga karani wai.

Tukua nga purutone ki roto ki te kaaho, tetahi mea hanga ki te papa ranei, kaua rawa ki te mea haeha, ringihia ki runga kia 5 nga karani wai, ka waiho ai kia rewa katoa nga purutone, ko te mea pai me kahi nga purutone ki roto ki tetahi peeke he mea tatahi te raranga, ka whakairi ai ki tetahi rakau i whakahipatia ki runga ki te kaaho kia tautau ai nga purutone ki roto i te wai; mehemea e hiahia ana kia hohoro te rewa he pai noa atu te whakarewa ki te wai wera. Ko te raima me tuku ki roto i te taapu, pakete ranei, ka hoatu he wai kia iti, engari kia maku katoa nga raima kia hu ai nga raima, kia rewa katoa nga purutone hei reira ka hoatu te wai purutone ki roto ki te kaaho, me korori raua kia tino ranu rawa, katahi ka hoatu te toenga o te 40 karani wai ki roto, waiho ai kia tu ana kia tatu ki raro nga para o te raima.

Ko te mea tika hei ringihanga i te rongoa nei ki runga ki nga taewa he papu mapu (*spray-pump*) whai *cyclone*, *Bordeaux nozzle* ranei (ara he mea whakapiko nga puta rerenga mai o te rongoa kia taea ai a raro o nga rau); me timata te mapu i te mea ka 6 nga iniihi te roroa o nga tupu o te taewa tae atu ki te 9 nga iniihi, kia tekau nga ra i muri mai me mapu ano kia toru nga mapunga. Me tino kaha te mapu i raro i nga rau tatemea e hua mai aua te mate i reira.

Kua kitea e pangia ana nga taewa e te mate me mapu ano.

A te rua me te toru o nga mapunga, me te mapunga i nga taewa kua nunui nga tupu, a kua ahua maro hoki nga rau me hanga te rongoa nei kia ahua kaha ake—ara kia 6 nga pauna purutone (*bluestone*), kia 4 nga pauna raima tahu hou (*quicklime*), kia 5 nga pauna hora horoi (*washing-soda* ranei).

Mehemea ka ua i roto i nga haora e toru e wha ranei i muri i te mapunga, i te mea kahore ano kia maroke noa nga rongoa i runga i nga rau me mapu ano ina ka pai te rangi.

Ki te pangia kinotia he taewa i te mate nei me keri tonu, engari i mua i te keringa me tapahi nga rau ka tahu ai ki te ahi, ma tenei hoki e whakamate te miriona o nga heeki o te mate nei, e kore ai e pa atu ki nga taewa ora, e heke atu ranei ki nga taewa. Me tupato rawa te mahi kowhiri i nga taewa; ki te kitea he taewa e ahua mate ana me tahu tonu ki te ahi, tatemea ki te uru he taewa mate ki roto ki te rua ka pirau katoa nga taewa o roto o taua rua.

Mehemea ka tino whakahaerea tikatia nga kupu tohutohu nei, e kore te mate nei e hora haere, ma te mahi mapu nei e arai. Ki te kore o mahia, heoi ano ka mate nga maara taewa i te aitua nei.

He nui nga maara taewa kua whakaorangia i te rongoa nei, ara i te *Bordeaux mixture*, a e tino tau ana kia mapua nga taewa ahakoa kaore ano kia pangia e te mate, e rite ana hoki tenei ki te mahi inihua, e arai ana hoki i te mate aitua nei.

E taea ana a raro o nga rau o nga tata te mapu ki te papu whai *cyclone*, *Bordeaux nozzle*, *side-delivery cyclone nozzle* ranei, ara he mea whakapiko nga puta rerenga mai o te rongoa kia taea ai a raro o nga rau. A te wa e hauhakea ai nga taewa i te ngahuru e haere ake nei, me tuku nga purapura ki te *Bordeaux mixture*, me tango ake, me hora kia maroke, a me waiho i roto i tetahi whare e puta nei te hau ki roto, kua rawa e kohia ki roto ki te rua.

He tikanga pai te rui raima tahu hou ki runga ki nga taewa, i kawea atu ki roto ki nga whare takoto ai hei kai hei purapura ranei, ma reira hoki e inau ai te pakari me te ora o te taewa.

Kupu Whakatupato. — He paitini te purutone, na reira kia tupato rawa kua te waiho o te kaaho hei hoatu he wai inu, he kai ranei ki roto tu ai, a mate iho te tangata.

Ko nga purutone tika ko nga mea e kaha rawa ana te puru. Ke nga raima hei nga mea hou (ara *quicklime*). Kua rawa e whakarewangia te purutone ki roto ki nga mea haecana.

Me riringi te rongoa ki nga taewa i muri tonu iho i te whakaranunga i nga rongoa e rua, mehemea ka roa e tu ana, ara, ka nuku atu i te rua-tekau-ma-wha nga haora e tu ana te rongoa, ka heke te kaha. Ka oti te eka kotahi te riringi ki te 75 karani o te rongoa nei.

Wewete Here e arai ana i te Tuku o tetahi Whenua Maori.

PLUNKET, Kawana.

NOTEMEA i raro i nga tikanga o tekiona tekau-ma-wha o "Te Ture Whakatikatika nga Ture Whenua Maori, 1903," kua meinga hei Ture, ahakoa te takotoketanga o tetahi kupu i roto i tetahi Ture, i roto tetahi Karauna karaati, i tetahi tiwhikete, i tetahi atu tu taitara ranei, ka ahei te Kawana i runga i te kupu tohutohu a te Kaunihera, ki te wewete i te here e arai ana i te tuku o tetahi whenua Maori: Engari ko te whakatau a te Kawana mo runga mo tetahi kupu tohutohu a te Kaunihera me tuku atu i roto i nga marama e ono o muri tata o te ra i tae atu ai ki a ia taua kupu tohutohu atu a te Kaunihera:

A notemea i puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Waikato, i mahia i whakaaetia e taua Kaunihera, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia whakarere-ketia kia wetekia kia whakakorea nga here e mau nei i roto i te taitara o te poraka whenua hei roto i te Takiwa Whenua o Akarana e takoto ana, e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he mea kia taea ai aua whenua te rihi:

Na, reira, tenei au, a William Lee, Baron Plunket, te Kawana o te Koroni o Nui Tireni, i runga i te whakahaerenga o nga mana kua whakatau nei ki runga ki au e taua Ture, me era atu mana katoa e ahei ai au te para, a i runga hoki i te kupu whakaatu mai a taua Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Waikato, ka wewete ka whakakore nei i nga here e mau nei ki runga ki nga poraka e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he mea kia taea ai aua poraka te rihi mo tetahi wa kia kua e roa atu i te rua-tekau-ma-tahi nga tau, me te whaimana kia whakahoutia te rihi mo etahi atu tau e rua-tekau-ma-tahi.

KUPU APITI.

Nga Ingoa o nga Poraka.			Nga Eka.	Te Taitara: Ota a te Kooti Whenua Maori, i puta i te	Nga Here.
			E. R. P.		
Kawhia P Nama 4D (tetahi wahi o)	..	..	0 2 29	10 o Hune, 1904	E kore e taea te hoko, te rihi, te mokete ranei.
Kawhia P Nama 9	..	..	0 0 15	16 o Mei, 1899	
Kawhia P Nama 2 (tetahi wahi o)	..	..	2 1 17	16 o Mei, 1899	
Kawhia P Nama 2 (tetahi wahi o)	..	..	0 0 19.5	16 o Mei, 1899	
Kawhia P Nama 2 (tetahi wahi o)	..	..	0 0 24	16 o Mei, 1899	

Inahoki te ringa o His Excellency te Kawana, he mea tubi i tenei te tekau-ma-rima o nga ra o Nowema, kotahi mano e iwa rau ma rima.

ALBERT PITT,
Mo te Minita mo te Taha Maori.

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

KOOTI WHENUA MAORI KI WHAKATANE, PEI O PERETI, A TE 11 O NGA RA O TIHEMA, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Whakatane, Pei o Pereti, a te 11 o nga ra o Tihema, 1905, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki te Kai-Rehita, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

I tubia i tenei te 13 o nga ra o Nowema, 1905.

Tari o te Kai-Rehita, Akarana.

Na A. H. HORANA, Teputi Kai-Rehita.

[Akarana, 1905-60.]

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga
1	He hoko (C.A. 1905-67) ..	24 o nga ra o Nowema, 1903	Tekiona 333, Parihi o Waimana	Rua Tapunui, o Te Waimana, ki a William Phillips, o Taneatua, Whakatane.
2	He hoko i te riihi (C.A. 1905-68)	24 o nga ra o Pepuere, 1904	Tekiona 8, Poraka XIII., Takiwa Ruuri o Whakatane	Samuel Walker, o Opouriao, Whakatane, ki a Samuel Vincent, o Opouriao, Whakatane.

KOOTI WHENUA MAORI KI OPOTIKI A TE 13 O NGA RA O TIHEMA, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Opotiki a te 13 o nga ra o Tihema, 1905, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei, he mea tuku mai ki te Kai-Rehita, ki te uiui hoki i nga tikanga o etahi atu mea e whakatakotoria tikatia mai ki te aroaro o te Kooti.

I tubia i tenei te 14 o nga ra o Nowema, 1905.

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana.

Na A. H. HORANA, Teputi Kai-Rehita.

[Akarana, 1905-61.]

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
1	He hoko (C.A. 1903-77) ..	11 o nga ra o Pepuere, 1903	Tekiona 3, Poraka III., Takiwa Ruuri o Wai-oeka	Matiu Tai ki a Annie Carroll.
2	He hoko (C.A. 1905-116) ..	16 o nga ra o Oketopa, 1905	Nga Rota 213, 214, 258, me 259 o Tekiona 2, Taone o Opotiki	Edward Webb, o Opotiki, ki a Michael Mahoney, o Opotiki ano.
3	He mokete (C.A. 1905-117)	23 o nga ra o Oketopa, 1905	Nga Rota 13 me 232, Parihi o Waimana	James White, o Opotiki, ki a Robert Thomson Abbott, o Matamata.
4	He mokete (C.A. 1905-118)	3 o nga ra o Nowema, 1905	Tetahi wahi o Rota 62, Parihi o Wai-oeka, me etahi wahi o Rota 3 o Tekiona 2, Taone o Opotiki	William Oakes, o Opotiki, ki te Bank of New Zealand.
5	He mokete (C.A. 1905-119)	3 o nga ra o Nowema, 1905	Rota 60 me te taha rawhiti o Rota 62, Parihi o Wai-oeka, me tetahi wahi o Rota 28 o Tekiona 2, Taone o Opotiki	William Oakes, o Opotiki, ki te Bank of New Zealand.
6	He hoko (C.A. 1905-122) ..	1 o nga ra o Akuhata, 1905	Nga Rota 56 me 57 o Tekiona 1 o te Taone o Opotiki	Erueti Tamaikoha, o Te Waimana, ki a James White, o Opotiki.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TE TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

Tari o te Kai-Rehita, Akarana, 14 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai nga tono ki te Kooti kia whakaputaina nga tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakatuturu i nga tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakahe katoa ki te whakaputanga o aua tiwhikete me tuku mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

[Akarana, Tekiona 55, 1905-26.]

Na A. H. HORANA, Teputi Kai-Rehita.

NGA TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
36	He mokete (C.A. 1905-120)	6 o nga ra o Nowema, 1905	Nga Rota 180, 183, me 228 o Tekiona 2, Taone o Opotiki	Mary Ann Clayton, te wahine a Charles Clayton, o Rotorua, ki a Julia Leathart, te wahine a Robert Alexander Leathart, o Onehunga.
37	He mokete (C.A. 1905-121)	6 o nga ra o Nowema, 1905	Nga Rota 184 me 229 o Tekiona 2, Taone o Opotiki	Mary Ann Clayton, te wahine a Charles Clayton, o Rotorua, ki a Julia Leathart, te wahine a Robert Alexander Leathart, o Onehunga.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TE TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

Tari o te Kai-Rehita, Akarana, 15 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai he tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina he tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakatuturu i te tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakahe katoa ki te whakaputanga o taua tiwhikete me tuku mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

Akarana, Tekiona 55, 1905-27.

Na TE HORANA, Teputi Kai-Rehita.

TE TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
38	He hoko (C.A. 1905-123) ..	6 o nga ra o Nowema, 1905	Nga Rota 331, 332, me 333, Taonhipi o Hotereni (Nokonoke A)	Heta Raweti Stewart, o Hotereni, Te Teemu, ki a James Armstrong Miller, o Te Teemu, Roia.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TE TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

Tari o te Kai-Rehita, Akarana, 18 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai he tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina he tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakatuturu i te tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakahe katoa ki te whakaputanga o taua tiwhikete me tuku mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

[Akarana, Tekiona 55, 1905-28.]

Na TE HORANA, Teputi Kai-Rehita.

TE TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
39	He rihi (C.A. 1905-124) ..	23 o nga ra o Tihema, 1904	Orakei Nama 3A me Nama 3A2 East	Te Hira Pateoro, o Orakei, ki a Tkomas Coates, of Orakei, Akarana.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TE TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

Tari o te Kai-Rehita, Poneke, 21 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai nga tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina nga tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakatuturu i nga tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakahe katoa ki te whakaputanga o aua tiwhikete me tuku mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

Poneke, Tekiona 55.]

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

NGA TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga
1	He hoko (1905-254) ..	13 o nga ra o Oketopa, 1905	Patangata, Poraka 37, Rota 125 me 126	Reupens Erusti ki a Ani Elizabeth Asplet.
2	He hoko (1905-258) ..	26 o nga ra o Oketopa, 1905	Aorangi (kei raro) Nama 3r, Tekiona 4	Manawaroa te Aweawe ki a William Bryant Vater Pearce.
3	He hoko (1905-259) ..	4 o nga ra o Nowema, 1905	Takiwa Ruuri o Tutakara, Tekiona 115, Rota 6a	Takana Rangimauriora ki a John Rutherford Blair.
4	He hoko (1905-249) ..	30 o nga ra o Maehe, 1905	Banks Peninsula, Tekiona Ruri 25249	Andrew Knudsen me George Knud Knudsen ki a William Paton.

KOOTI WHENUA MAORI KI MATENE A TE 29 O NGA RA O NOWEMA, 1905.

Tari Kooti Whenua Maori, Ponake.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Matene a te 29 o nga ra o Nowema, 1905, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tubia i tenei te 21 o nga ra o Nowema, 1905.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

[Ponake, 1905-44.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
1374	Te Iwi Hekenui (Wh. 490-109)	Waimarino B.
1375	Te Iwi Hekenui (Wh. 123-207)	Ngapakahi.
1376	Te Iwi Hekenui (Wh. 373-115)	Uriwera Nama 2.
1377	Te Iwi Hekenui (Wh. 489-243)	Waimarino A.
1378	H. M. Downs (Na. 373-67, 7/450)	Awarua 1a2 Rawhiti Nama 3.

TONO WHAKATU KAI RIWHI KI NGA PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata kua mate.
1379	Poti Karauria (Wh. 439-207)	Whitianga	Pakoro Eriha.
1380	T. M. Hekenui (Wh. 293-227)	Ranana	Taiaha Whakarake.
1381	T. M. Hekenui (Wh. 502-149)	Murikau	Taiaha Whakarake.
1382	T. M. Hekenui (Wh. 439-209)	Whitianga	Ngangaha.
1383	T. M. Hekenui (Wh. 439-211)	Whitianga	Taiaha Whakarake.
1384	T. M. Hekenui (Wh. 330-227)	Taumatamahoe Nama 2	Rahera Ngangaha.
1385	T. M. Hekenui (Wh. 330-229)	Taumatamahoe Nama 2	Rahera Ngangaha.
1386	T. M. Hekenui (Wh. 330-231)	Taumatamahoe Nama 2	Rahera Ngangaha.
1387	T. M. Hekenui (Wh. 330-233)	Taumatamahoe Nama 2	Ngahua Ngangaha.
1388	Kereini Manupiri (Ne. 28-687, 16/100)	Ngawhakatekou o Whakatu	Ngahuka Tungia.

KOOTI WHENUA MAORI KI PAMUTANA NOTA A TE 30 O NGA RA O NOWEMA, 1905.

Tari Kooti Whenua Maori, Ponake.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Pamutana Nota a te 30 o nga ra o Nowema, 1905, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tubia i tenei te 20 o nga ra o Nowema, 1905.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

[Ponake, 1905-45.]

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUPURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
538	He rihi (1905-257) ..	15 o nga ra o Mei, 1905,	Hanatana, Tekiona 153	Werahiko Pekamu ki a George Johnston

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI KI Nga PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata kua mate.
539	Tawhairoa te Whioi (T. 102-149, 10/96)	.. Tihoi Nama 4 (3 ?)	.. Te Ranginui, ara Angaanga.
540	Hoone Reweti (O. 348-13, 10/102)	.. Pabianui A	.. Katene Ngawhanga.
541	Rewanui Apatari (O. 83-207, 10/102)	.. Horowhenua Nama 7	.. Hanita te Aweawe.
542	Rewanui Apatari (O. 233-47, 10/103)	.. Ngawhakarana	.. Hori Pauroa Ripo.
543	Rewanui Apatari (O. 417-49, 10/103)	.. Te Rewarewa	.. Hori Pauroa Ripo.
544	Rewanui Apatari (O. 357-71, 10/103)	.. Puketotara 334 me 335	.. Hori Pauroa Ripo.
545	Rewanui Apatari (O. 357-73, 10/104)	.. Puketotara 334 me 335	.. Pauroa Ripo.
546	Rewanui Apatari (O. 357-75, 10/104)	.. Puketotara 334 me 335	.. Hutana Kaihinu.
547	Rewanui Apatari (O. 83-209, 10/104)	.. Horowhenua Nama 11	.. Pesti te Aweawe.
548	Rewanui Apatari (O. 477-17, 10/105)	.. Tuwhakatupua Nama 1	.. Hanita te Aweawe.
549	Rewanui Apatari (O. 576-7, 10/105)	.. Tahatiki Nama 2A	.. Te Huatahi.
550	Maaka Pukehi (O. 116-19, 10/106)	.. Katibiku Nama 1	.. Hariata Maaka.
551	Maaka Pukehi (O. 503-13, 10/106)	.. Whakapawaiwai 5	.. Hariata Maaka.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
552	Ani Haera Reweti, Keepa Hekiera, Emere Rewiri (O. 64-6, 7/406)	Haruatai 12B.
553	Taare Porotene (O. 83-211, 7/407)	.. Horowhenua 11B, Wahanga 36, Tekiona 2L Nama 2.
554	Mere Hori (O. 71-41, 7/408)	.. Himatangi Nama 2.
555	Hugh McDonald (O. 260-7, 7/409)	.. Ngakaroro 3H.
556	Hugh McDonald (O. 260-9, 7/410)	.. Ngakaroro 3G.
557	Oriwia te Raika (O. 207-23, 7/411)	.. Montere-Tahuna Nama 5.

TONO KIA WETEKIA Nga HERE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
558	Mere Rooti (O. 417-51, 3/77)	.. Te Rewarewa.

TONO KIA WHAKATURIA HE KAI-TIAKI.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te ingoa o te tamaiti.
559	Piripi Hopo (O. 371-237, 1/172)	.. Ohau 3A 1A Nama 1	.. Kakawaero Hopo.

TONO WHAKATU KAI-RIIWHI MO Nga TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te tangata kua mate.
560	Rewanui Apatari (P.E. 517-1, 2/61)	.. Ani Ratima.
561	Rewanui Apatari (P.E. 518-1, 2/61)	.. Te Huatahi Ratima.
562	Rewanui Apatari (P.E. 519-1, 2/61)	.. Kiribitini Ratima.
563	Rewanui Apatari (P.E. 520-1, 2/61)	.. Tiripi Ratima.

KOOTI WHENUA MAORI KI PONEKE A TE 28 O Nga RA O NOWEMA, 1905.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Poneke a te 28 o nga ra o Nowema, 1905, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tubia i tenei te 20 o nga ra o Nowema, 1905.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

[Poneke, 1905-43.]

KUPU APITI.

TONO KIA WHAKATUTURUTIA Nga TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
143	He hoko (1905-261)	.. 27 o nga ra o Mei, 1905	Heretaunga (Hutt), Tekiona 16, Wabanga 17A	Riria Meari Komene ki a Charles Frederick Priest.
144	He rihi (1905-262)	.. 11 o nga ra o Nowema, 1905	Heretaunga (Hutt), Tekiona 2 me 3, Wahanga 3	Taare Waitara ki a James Futter me George Richards.
145	He hoko (1905-263)	.. 23 o nga ra o Oketopa, 1905	Okoura Nama 4	Tiri Purakau ki a Donald Sinclair.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.
146	Aporo Hare, kai-whakahaere mo Ema Taituha (Wai. 134-31, 4/167)	Tupurupuru, Tekiona 19 (Waipoapoa).
147	Niniwa Heremaia me etahi atu (Wai. 93-19, 4/228)	Oroi Whenua Rahui.
148	Ahitana Matenga, Te Ao Ahitana, Ramari te Marau (Wai. 224-39, 4-229)	Te Kopi, Waitutuma.
149	Huhana Tame me etahi atu (Wai. 134-37, 4-230)	Waipoapoa.

TONO WHAKATU KAI RIUWHI KI Nga PAANGA WHENUA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te tangata kua mate.
150	Piripi Waaka (Wai. 147-23)	Tutachao hao Nama 2	Hiwi Tamati te Whetuki.
151	Tare Warihi (N.P. 228-89)	Orimupiko	Arapera Rongoauroa.
152	Tare Warihi (N.P. 569-99)	Ngatihawe	Arapera Rongoauroa.
153	Niniwa Heremaia (Wai. 197-11, 7/127)	Taherewahine	Heremaia Tamaihotua.
154	Tupata Wiremu (No. 28-685, 16/99)	Ngawhakatekau o Wakatu	Heni Hekiera.
155	Tupata Wiremu (No. 49-147, 16/99)	Te Pukatea	Heni Hekiera.
156	Ngatoka Haira (W. 34-27, 6/62)	Horokiwi Nama 11	Mawene Hohua.
157	Karauti Tabana (W. 140-131, 6/62)	Ohariu, Makara	Rawiri Tipae.

TONO KIA WETEKIA Nga HERE.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua
158	Mutu Panapa (J. 1905-1447)	Takiwa Ruuri o Belmont, Poraka VIII., Tekiona 1, 6, me 24.
159	Mutu Panapa (W. 133-103, 3/77)	Takiwa Ruuri o Belmont, Poraka VIII., Tekiona 1, 6, me 24.

TONO WHAKATU KAI-RIUWHI MO Nga TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te tangata kua mate.
160	Ema Natanahira (P.E. 284-3, 1/114)	Wi Toi Natanahira.

TONO KIA WHAKATAUA TE MONI RETI MO IA TANGATA MO IA TANGATA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te ahua o te tono.
161	Ngaroimata (Ch. Is. 15-75, 3/74)	Wharekauri	Kia hangaia he ota whakaatu i nga moni e rite ana mo ia hea kia utua ki ia tangata ki ia tangata mo a ratou moni reti kua tau, a mo nga mea e tukua mai ana a muri iho mo runga mo nga whenua kua kiia nei; whakahaui hoki i te kai-tiaki kia utua ki ia tangata tona hea o taua moni.

TONO KIA MAHIA E TE KOOTI HE Ota MO Nga MONI HEI UTU MO Nga RURI KAHORE ANO KIA WHAKAEAINA.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te nui o nga moni hei utunga.
162	Mason me Richmond (Wai. 175-19, 3/78)	Whakatomotomo Nama 1, 2, 3, 4, 5, me 6	£71 16s. 6d.

TONO I RARO I TEKIONA 34 O "TE TURE WHAKATIKATIKA I Nga TURE MAORI, 1903," KIA WEHEA HE WHENUA E RITE ANA HEI WHAKAEA I Nga UTU RUURI.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te whenua.	Te nui o te moni.
163	Mason me Richmond (W. 154-7, 3/277)	Popotururu	£ s. d. 9 8 9
164	Mason me Richmond (W. 53-123, 3/278)	Maungaraki	6 10 1

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

PANUITANGA WHAKAATU KA TU TE HUI A TE POARI WHENUA MAORI O TE TAKIWA O TAI-RAWHITI KI TE WHIRIWHIRI I Nga Ripoata A Nga Komiti Poraka Papatup

“Te Ture Whakahaere I Nga Whenua Maori, 1900,” me ona whakatikatikanga.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te huihuinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tai-Rawhiti ki Waiomatatini, Awanui, a te 29 o nga ra o Hanuere, 1906, i te 10 o nga haora i te ata, ki te whiriwhiri i nga ripoata a nga Komiti Poraka Papatupu o nga poraka whenua e mau ake nei i raro nei, a tera hoki e tukua kia ata whakarongona nga korero a nga tangata e whai take ana; a he karanga atu tenei ki nga tangata he whakahe tika a ratou ki aua ripoata kia tae mai ki te tautoko i aua whakahe.

I tuhia i te 11 o nga ra o Nowema, 1905.

T. W. PORTER, Tumuaki

KUPU APITI.

Nama.	Nga Ingoa o nga Kai-tono kia Uinia nga Take.	Te Ingoa o te Poraka.	Te Ra o te Ripoata.
1	Hohepa Rairi me etahi atu	Kokai	12 o Hanuere, 1905.
2	Hohepa Rairi me etahi atu	Turangarahui	13 o Hanuere, 1905.
3	Heni Morete me etahi atu	Marangairoa Nama 2	31 o Maehe, 1905.
4	Heni Pahau me etahi atu	Tikitiki	4 o Aperira, 1905.
5	Wiremu Kiiha me etahi atu	Hinetiraha	6 o Mei, 1905.
6	Wiremu Kiiha me etahi atu	Whakaari	6 o Mei, 1905.
7	Pene Heihi	Hurakia	29 o Hune, 1905.
8	Rawinia Aungira	Mangawhariki	29 o Hune, 1905.
9	Samuel Goldsmith	Horoera wahi o Marangairoa Nama 1	31 o Hurac, 1905.
10	Samuel Goldsmith	Whakararanui wahi o Marangairoa Nama 1	31 o Hurac, 1905.

Karanga kia Huihui te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Waikato i raro i nga Tikanga o “Te Ture Whakahaere i nga Whenua Maori, 1900.”

Tari Whakahaere Whenua Maori, Akarana, 20 o Nowema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu he huiunga o te Poari Whenua Maori Takiwa o Waikato ki Akarana, a te Turei, te 12 o nga ra o Tihema, 1905, i te 10 o nga haora i te ata, hei whakahaere i nga mahi katoa e whakatakotoria tikatia ana ki tona aroaro i runga i ta te ture tikanga.

W. G. MAIR, Tumuaki o te Poari Whenua Maori o Waikato.

Whakaaturanga mo te Huihuinga o te Poari Whenua Maori mo te Takiwa o Tokerau ki Kaikohe.

Tari Whakahaere Whenua Maori mo te Takiwa o Tokerau, Akarana, 14 o Nowema, 1905.

HE whakaatu tenei ka huihui te Poari Whenua Maori mo te Takiwa o Tokerau ki Kaikohe a te 11 o Hanuere, 1906, i te 10 o nga haora i te ata, ki te wha-

kawa a ki te whakatau i nga take e huaina nei i roto i te Kupu Apiti kua tuhia ki raro nei, kua tae mai nei ki au nga tono mo aua take, me era atu mea katoa e whakatakotoria tikatia ana i runga i te ture ki te aroaro o te Poari.

Na HEMI W. PARAONE, Tumuaki o te Poari.

KUPU APITI.

WHIRIWHIRI I Nga Ripoata A Nga Komiti Poraka.

Nama.	Te Ingoa o te Poraka.
1	Kohewhata.
2	Orakau.
3	Wharepoke.
4	Mautakirua.
5	Matarana.
6	Korotangi.
7	Oakura.
8	Whangaroa-Ngaioitonga Nama 4.
9	Whangaruru-Whakaturia.
10	Te Ti Mongonui.
11	Oromahoe.
12	Te Waimahee.
13	Te Wiroa.

I taia i runga te Mana o te Kawanatanga o Niu Tironi, e HOANI MAKAE, Kai-ta a te Kawanatanga, Poneke.